

"Ens pot tornar a

Emèrit Bono, conseller de Medi Ambient del País Valencià i responsable de la prevenció d'incendis. Superat per la fatalitat del clima, anuncia canvis i augment del pressupost. Però reconeix que el desastre es pot repetir encara enguany.

—Des de 1990 al País Valencià es cremen un mínim de 25.000 hectàrees anuals. Enguany ja en portem 97.000. Per la part que li toca a vostè, què està passant?

—Un fet que es pot contrastar empíricament. A partir del 90 hi ha una baixa tremenda de les pluges, que culmina amb la sequera d'enguany. Els anys anteriors, 87, 88 i 89, els incendis disminueixen espectacularment. El 89 només es van cremar 2.000 ha. Per què? Tot està vinculat al cicle de pluges. Del 86 al 89 al nord a penes plovia, i Galícia tenia moltíssims incendis. Aquí plovia molt, i pràcticament no es cremava res. I això és el que passa.

—Alguna cosa més deu passar...

—És clar, és clar... però el clima és un factor fonamental. També és evident que fa vint-i-cinc anys a les nostres muntanyes s'hi donava una activitat econòmica prou àmplia, cosa que implicava una certa neteja de la muntanya. Quan això canvia, arriba el despoblament i l'abandonament.

—Fixi's que només em parla de factors irreversibles: el clima, el despoblament rural... Parli'm de coses que depenguin de vostès.

—Hi ha possibilitats d'intervenir-hi, però no és fàcil. La prevenció implica augmentar la capacitat d'autodefensa de les masses forestals a través d'una disposició geogràfica reticular. Això és el que hauríem de fer, però no és fàcil.

—En què estan fallant vostès?

—Estem fallant tots, els catalans i nosaltres, els murcians, inclús Califòrnia... Els mitjans de comunicació només busquen els problemes que tenen un cert morbo, i jo ho entenc. Però a voltes això oculta la informació de veritat. L'altre dia vaig convocar un grup d'experts de tot Espanya per a discutir el tema dels incendis. I em vaig quedar sorprès: deien que el bosc mediterrani sempre ha estat associat al foc, i que un incendi no implica forçosament desertització. Els incendis que patim ara són molts menys que els que hi havia al segle XIX o al segle XVIII. I moltes zones que han cremat aquesta setmana fa setanta anys no existien.

—Senyor Bono, encara no m'ha contestat:

en què estan fallant vostès?

—Estem fallant en la silvicultura preventiva, cosa que no vol dir només netejar la muntanya. Cal aïllar les masses forestals les unes de les altres, interposant cultius entre bosc i bosc, fent possible la discontinuïtat de les masses forestals. Així, si el foc comença en un punt, sabem on acabarà. Aquesta actuació és complicada, perquè els cultius són privats, i els boscos són privats. No hi pots intervenir sense el permís dels propietaris. Silvicultura preventiva: en això hem fallat.

—La gent és tan irresponsable com diuen?

—La gent no té consciència encara de què significa fer foc al bosc. Inclús els mateixos llauradors que cremen rostolls. Aquí els últims incendis han estat provocats per les tronades, per llamps que cauen sobre el bosc sense l'acompanyament de la pluja.

—Es pot repetir aquest estiu una setmana tràgica com la que hem viscut?

—Espere que no. És que hi havia unes condicions terribles: un grau d'humiditat entre el 15 i el 20%, saharià, una temperatura de 40 graus en amunt i un vent de ponent important. Si es tornen a donar aquestes circumstàncies, malament. Ens podria tornar a passar el mateix.

—On era vostè quan es van declarar els primers incendis?

—Aquí, a la conselleria.

—Té algun viatge oficial previst aquest estiu?

—No.

—Quan farà vacances?

—Espere que el mes d'agost. Si no les faig al mes d'agost, que és quan les fa el Govern, ja no les puc fer després.

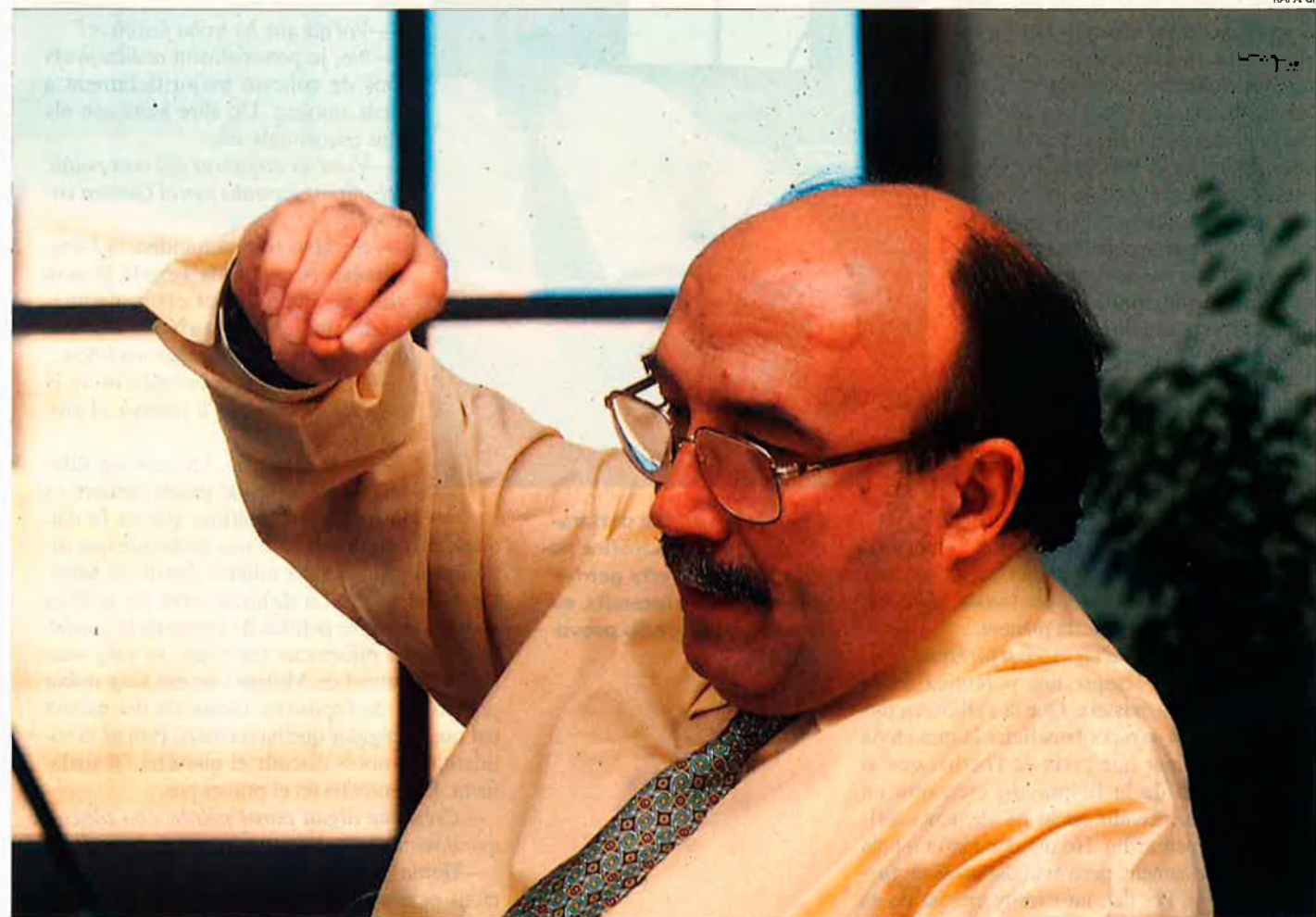
—Sincerament, creu que el responsable de prevenció pot fer vacances el mes d'agost?

—Jo crec que sí. Tinga en compte que la prevenció dinàmica no és un problema d'estar jo present, sinó d'actuació en la muntanya durant anys. Hem muntat un programa de vigilància que cobreix tota la comunitat. En cada zona de risc hem distribuït les brigades verdes, els agents forestals —aquests no tenen vacances, perquè no en poden tenir—, les brigades situades en els pobles, més de 66 punts fixos de vigilància, tres helicòpters... és una xarxa de control

Emèrit Bono. "Solament s'insisteix en la medicina preventiva quan es produeix una epidèmia d'algun tipus que afecta molta gent. Després l'epidèmia disminueix i tomem a la medicina curativa oblidant la preventiva. Per desgràcia, això és així."

Passar el mateix"

RAFA GIL

prou exhaustiva. Li diré una cosa: en la nostra comunitat quasi el 60 per cent dels incendis són provocats, voluntàriament o per negligència. I els provocats pels llamps de les tempestes seques són el 15%.

—Vostè ha anunciat un augment del pressupost de prevenció, de 450 milions fins a 4.000. Ja està aprovat?

—Bé, jo no tinc 450 milions per a prevenció, sinó 1.800. És el triple del que teníem l'any passat. Però ara necessitem fer el salt de la silvicultura preventiva. Necessitarem com a mínim 3.000 o 4.000 milions de pessetes de més.

—La gent diu: i això no ho podien fer abans?

—Mire vostè: el nivell de consciència i possibilitats no sempre és el mateix, i a voltes aplegar a conclusions determinades costa temps.

—Costa desastres. Només es reacciona quan es produeix un desastre?

—Això és una cosa que possiblement està vinculada a la mateixa naturalesa de l'ésser humà. Passa a tot arreu. Solament s'insisteix en

la medicina preventiva quan es produeix una epidèmia d'algun tipus que afecta molta gent. Després l'epidèmia disminueix i tornem a la medicina curativa oblidant la preventiva. Per desgràcia, això és així. No dic que nosaltres no tinguérem consciència del tema, però una cosa és tenir-ne consciència i una altra és tenir la possibilitat d'articular aquesta consciència.

—Veig que és molt lleial al seu Govern, perquè vostè a l'octubre va demanar 7.000 milions per a prevenció...

—Prevenció i extinció, globalment.

—...i li van retallar per tot arreu aquesta xifra.

—Després dels incendis de l'any passat vaig pensar que calia canviar els criteris d'actuació, i vaig demanar als meus serveis tècnics un estudi i una proposta de pressupost. Quan la vaig veure ja vaig pensar que era massa elevada per a un any de suprausteritat. Vam haver d'adequar-nos als diners que ens van donar, tot i que ens van augmentar el pressupost en 2.500 milions

de pessetes ni més ni menys.

—Així doncs, no es queixa?

—Ni em queixe ni em deixe de queixar. Tinc criteris formats sobre aquesta qüestió, i si sóc solidari amb el meu Govern no he de dir res sobre el tema. Si no me n'hauria d'anar a casa, perquè jo crec que un no es pot queixar d'una cosa i després no actuar coherentment. Si jo creguera que això era importantíssim, me n'hauria anat a casa. Com que jo crec que 3.000 milions d'augment era en aquell moment una quantitat que podia ser suficient, em comporte amb coherència. Si pense en la nova situació que s'ha creat en aquests moments, proposaré al meu Govern una altra quantitat i ja veurem què passarà.

—Què fa per evitar l'especulació amb la fusta cremada?

—Hi ha poca especulació. Pot haver-n'hi alguna, eh!, no dic que no. Donem permís per traure dels boscos la fusta cremada segons la situació del territori. Fem un estudi de l'impacte ambiental de l'incendi del qual es dedueixen actuacions concretes: aquí cal traure els troncs, aquí no, aquí cal posar-los d'aquesta manera...

—Qui es beneficia d'un incendi forestal?

—Hi ha hagut sempre una polèmica sobre això, que encara existeix. Que si s'alliberen uns terrenys, que si se'n pot beneficiar la ramaderia perquè el primer que creix és l'herba, que si l'especulació de la fusta... Jo crec que en aquests grans incendis no hi ha elements suficients per a pensar-ho. No dic que això no haja passat històricament, però avui dia no és un factor important. Per llei, un terreny cremat no es pot requalificar en cinquanta anys.

—Com pot ser que la campanya institucional de prevenció no comenci fins l'agost?

—Perquè hi havia poques dotacions. En els últims dos mesos s'ha fet ja una campanya institucional a les escoles, els municipis, etc. Però la campanya en televisió i diaris no començarà fins ara, perquè no hi havia diners.

—Es partidari de declarar zona catastròfica?

—No, per diverses raons. La zona catastròfica implica una sèrie d'ajudes per part de l'estat, i també que el consorci d'assegurances es faça càrrec d'una sèrie d'actuacions importants. En un incendi, diga'm vostè on són les assegurances. Per altra part, les ajudes es poden donar molt bé per altres mecanismes. I en tercer lloc, per una altra raó: això podria animar certa gent a dinamitzar els incendis, estimular els incendis provocats.

—Per què la majoria de fons de cohesió de la Unió Europea van a infraestructures i no a medi ambient?

—Hauria de ser a l'inrevés.

RAFA GIL

Emèrit Bono. "La declaració de zona catastròfica podria animar a certa gent a dinamitzar els incendis, estimular els incendis provocats."

—El ciment dona més vots que el color verd?

—No, no. El que passa és que el nostre país té un dèficit d'infraestructures d'un 30% respecte a la Unió Europea.

—Vol dir que ho troba justificat?

—No, jo personalment dedicaria els fons de cohesió majoritàriament a medi ambient. Un altre tema són els fons estructurals, etc.

—Vostè és conscient del cost polític dels últims incendis per al Govern valencià?

—Sí, això té una incidència forta, popular, perquè cada vegada la gent viu més intensament els problemes medioambientals, però em sap mal que no es faça l'explicació científica.

—El desastre dels incendis no és el colp de gràcia que li faltava al Govern Lerma?

—Jo crec que no. La gent sap diferenciar. El colp de gràcia sempre és la utilització política que es fa d'aquest desastre. Hem patit una catàstrofe que difícilment triplicant els mitjans d'extinció hauríem pogut evitar. La distinció entre fer política seriosament i fer política de l'espectacle consisteix a saber diferenciar les coses. Jo vaig estar en l'enterrament de Millars i no em vaig trobar cap polític de l'oposició, inclús els del mateix pal que el regidor que havia mort. Primer la solidaritat, després discutir el que s'ha fet malament. Però no s'ha fet el primer pas.

—Creu que algun partit polític s'ha alegrat que a vostès se'ls descontrolassin els incendis?

—Home, jo no vull entrar en un judici d'intencions pensant que alguns partits es fregaren les mans amb aquests incendis. Seria d'una roïndat moral molt gran el fet que algú ho fera. Però les manifestacions d'alguns grups han estat les que han estat i jo no he de valorar-les.

—A vostè fa poc li van prendre les competències en extinció. El canvi ha servit d'alguna cosa?

—Estem en un procés de transició, d'unificació de tots els mitjans. Anem cap a un model molt semblant al català. I en tots els moments de transició hi ha dificultats i frecs.

—Prenent-li les competències en extinció, a vostè li han tret un pes de sobre?

—Home, sempre lleva un pes de sobre, òbviament, no el vull enganyar. Però aquesta no va ser la meua actitud.

—Es a dir, vostè volia conservar les competències...

—No, no, no. Aquest model, l'hem anat pensant des de fa dos anys, quan jo era conseller d'Administració Pública i Escarré de Medi Ambient. No és una cosa improvisada, sinó pensada.

Eduard Voltas